

MILYEN SZAKEMBER LESZ BELŐLED?

Nem könnyű szakmát, mesterséget választani. Egyrészt azért, mert tízenegyz, tízenöt éves fejjel talán még fel sem tudja mérni az ifjú, milyen felelősséget vállalt magára, amikor ezt vagy azt a szakmát választotta életvitelének. Megintsem könnyű azért sem, mert százezer lehetőség közül lehet választani. Ki ne találkoztunk volna idős tanítókkal, fehérhajú nénikkel, akik 40-50 évvel ezelőtt így szölettek az utca-, a házbeli gyerekhez, avagy pajtások hiányában, egymás mellé ültek játékszáruk rongybabáit vagy az állatokat s így beszéltek hozzájuk: most irás óra lesz, a padlóra, a hímokba írjuk a betűket. Jól figyeljétek! Már akkor, kicsi gyermekkorukban kiválasztották elővendő szakmájukat. S oktaták, nevelték, a jóra-szépére intették a gondjaira bízott gyereksereget.

Sokakban később, az általános iskola befejezésekor érlelődik meg az elhatározás: motorszerelő, szövőő, középiskolai tanár vagy tervező lesz. S bármilyen nehéz is a döntés, a választásnál valamennyit az a törekvés vezérel: jó szakember akarok lenni. Bizának rám zugó-zakoló traktorokat, sebesen száguldó motordyókát, szőlőben bár a hivatásom égbenyűlő áldudnyok tetejére, vegyek bár vakolókálat, ceruzát, könyvet a kezembe, mindenütt egyformán jó szakember leszek.

Ezért kerestük fel az általános és szakmai iskolás tanulókat. Tőlük szeretnénk megtudni, hogyan készülnek fel az előttük álló feladatok teljesítésére. Valljanak ők maguk erről.

BÁTRAIKÉ A JÖVŐ

Nem volt könnyű dolga annak a négy mezőgazdasági iskolacsoportnak, akiket a középiskolai tanár vagy tervező lesz. S bármilyen nehéz is a döntés, a választásnál valamennyit az a törekvés vezérel: jó szakember akarok lenni. Bizának rám zugó-zakoló traktorokat, sebesen száguldó motordyókát, szőlőben bár a hivatásom égbenyűlő áldudnyok tetejére, vegyek bár vakolókálat, ceruzát, könyvet a kezembe, mindenütt egyformán jó szakember leszek.

HORVÁTH MÁTYÁS felelete: — Pécskán végeztem el a hétéves iskolát. Szüleim a kollektív gazdaság tagjai. Édesapám idevont nyolc osztályos dolgozó, édesanyja a kollektív gazdaság tagja. Édesanyja idevont nyolc osztályos dolgozó, édesapám a kollektív gazdaság tagja. Édesanyja idevont nyolc osztályos dolgozó, édesapám a kollektív gazdaság tagja.

MAI DUMITRU a keresztesi kollektív gazdaságból került a mezőgazdasági iskolaközpontba. Már harmadéves. Egy év múlva tér vissza falujába, ahonnan elment tanítani. Így beszél erről: — A mi kollektív gazdaságunk nem tartozik a legnagyobbak közé. Földterület, állatállomány sem nagy. A haladás, a fejlődés viszont a mi gazdaságunkra is érvényes. Szakember otthon is szükség van. Ezért jöttem hát Aradra szakmát tanulni. A gazdaságban egyre nagyobb gondot fordítanak az állattenyésztési részleg fejlesztésére, nem elegendő az az egyetlen brigádfőnök, aki jelenleg ott dolgozik. A gazdaság segítségére szeretnék lenni. Úgy gondolom, jól határoztam, amikor az állattenyésztési szakma mellett döntöttem.



Gyakorlat teszi a mestert — tartja a közmondás. Ezt a Mezőgazdasági Iskolaközpont harmadéves állattenyésztési szakos tanulója is jól tudja. Ezért igyekszik olyan figyelmesen végzni a gyógyszerészeti gyakorlatot Buna Catila és Faur Georgea harmadéves tanuló. A recept utasításainak betartása itt a legfontosabb szempont, de a pontoságra nincs panasz.

KETLEN A SOK KÖZÜL

Az aradi szakmai iskolában a legváltozatosabb mesterségeket tanulják a jövődi szakmunkások. Ezernél nagyobb létszámú az iskola. Az elméleti és a gyakorlati ismeretek elsajátításában a fő szempont náluk az az: jó szakember leszek. Villantsunk hát fel néhány mozzanatot ennek az igyekezetnek igazolására.

A babaruhától a varrógépig

Lenuta kicsinek is olyan, pergisem nyugó, örökké mozgó kislány volt. Falusi gyerek lévén, akadt tennivalója a ház körül elég, ha játékos kedvében éppen segíteni akart édesanyjának. Rajuk, gyerekekre tartozott a szarvasok etetése, a seprgetés, friss ivóvízért az öket, a gyerekeket szökték elszalajtani. Így hát Lenutától is szorgalmas, a házi munkához dolgozó kislány lett. Szeretett öltözni. Gyerekkori tenni-venni akarása később iskolában bontakozott ki teljesen. Különösen kézimunka terén. Jól illett Lenuta kezébe a kötőtű, a varrótű. Ezúttal aprócska gyerek volt, amikor használatlan rongydarabokból csinos ruhát varrt a bábnak. Illesztette, rakosgatta egymáshoz a kis sávoakat nagy türelemmel, amíg ruha kerekedett belőlük. Amint múltak, röptültek az évek, egymás után egyre többször kínálkozott lehetőség, „varrónő” képességeinek feltárására. Heten voltak testvérek. (Nálánál csak kettő nagyobb). A babaruha mellett ezeknek az igazi, síró-nevető babáknak is varrogatott néha egy-egy ruhácskát, kötényt. A kislány — Lulusa Ileana, az aradi szakiskola III. b. osztályának tanulója — tulajdonképpen így csöppent a szakmába. A szokásostól eltérően, ő „termelési gyakorlat” kezdte a szakmatanulást.

Arón varrónő akart lenni. Ezért felvételizett az iskolában. S most már a harmadik, egyben az utolsó tanulási év közepe táján jár. Azóta megtanulta a szakma sok csínját-bíját, tudja, hogy a jó varrónőnek, készenlévő munkásnak a varráson kívül épp olyan alaposan kell értenie a szabáshoz is. A mértékkel anatómiai ismeretekkel párosul, a jó izlés meg éppen olyan követelmény, amely nélkül el sem képzelhető a jó varrónő.

Kipp-kopp kalapács

Még jóformán fel sem cserepedik a gyerek az óvodáskorból, amikor, különösen, ha fiú, egyre ott settenkedik apja körül a kamrában, ahol a sok kincs között olyan felbecsülhetetlen értékeket talál, mint mondjuk a kalapács. Akad persze ott harapógó, egy-egy elgömbült, agyonrozsádósodott szeg is. Megannyi drága kincs! Furni-faragni kezd a gyerek. S komolyan veszi a felnőttek utasítását: — No, mi az, „mester uram”, halad a munka? A kis „mester” meg csak kalap tovább, egyenesítgeti a szegeket. Ki tudná felsorolni: mi mindent művelt addig, amíg a véletlen, vagy talán a felnőttek bölcs gondoskodása folytán oda nem kerül a gazdaság kovács- vagy bogárné műhelyébe, ahol aztán naphosszat fogathatja a kedvére való szerszámokat.

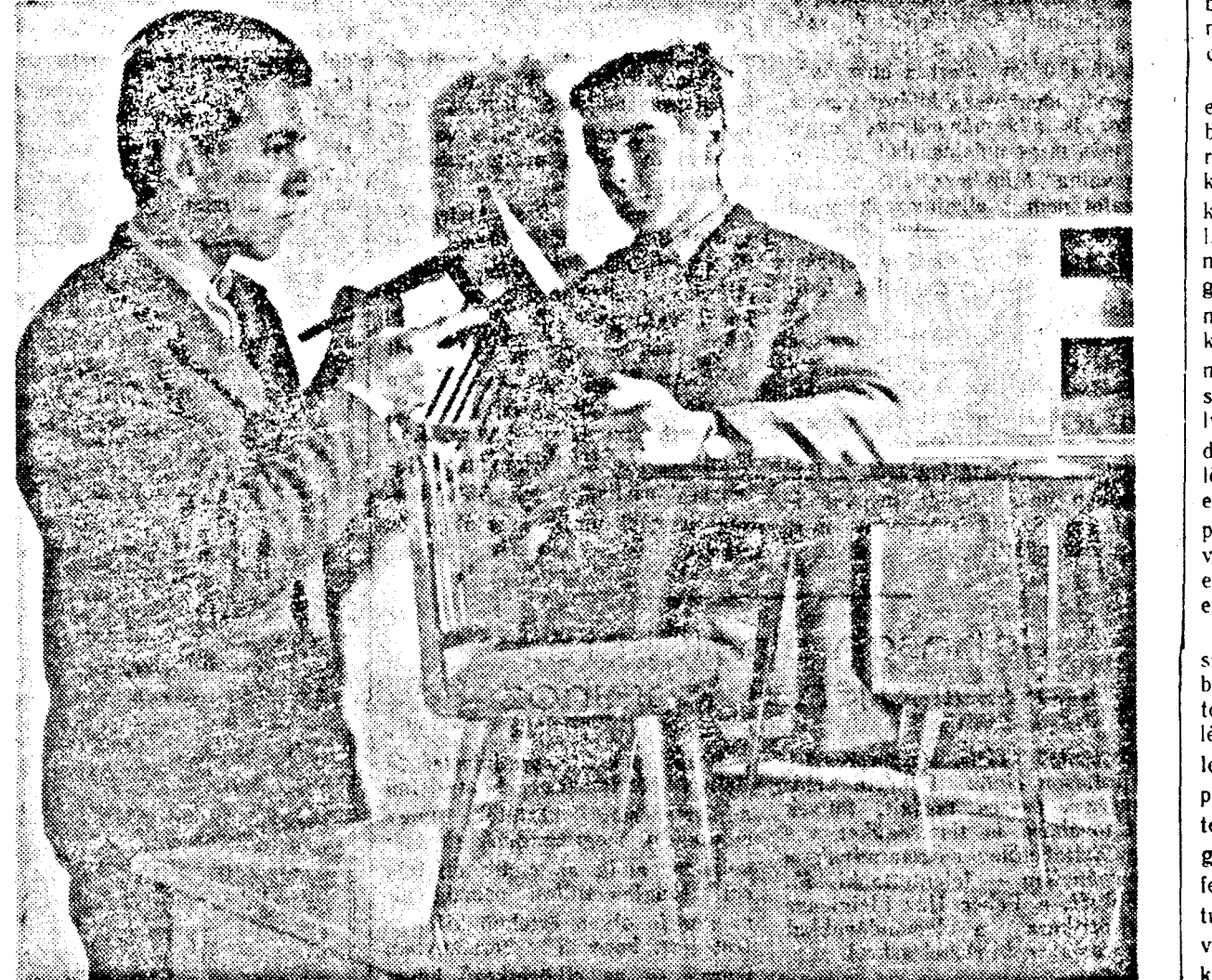
Emlékeztetünk ott élt erősen az osztályfőnöki órák megannyi hasznos tanácsa, elménye. A pályaválasztás kérdéseiben eligazodni próbálkozó kislányok segítségére szított az osztályfőnök. A jó tanács hasznos eredményt hozott. Rainescu Georgea most a szakiskola I. b. osztályának esztendő tanulója. Kévszám hívatatos okmány alá írta a nevét eddig. Nem is tudja hányszor, milyenre. De arra emlékszik, hogy a múlt évben odakanyarította a nevét a három évről szóló munkaszerződésre, amelyet az ICOA vállalat kötött meg. Az iskola elvégzése után a Közművek műhelyének szakkepzett esztendő tanulója lesz majd a „hajdani kovácsmesterrel”.

— Haiba fejlődik, gyarapodik évről-évre a gazdaság, a községben még sokan rosszalónak itéltek meg idejüket. Illik az idősebbek szavára hallgatni, de mégsem fogadtam meg egy-egy öreg néni tanácsát. Jaj lányok, nem neked való foglalkozás az, hát nem tudtál mást választani?

— Ami az utóbbit, a szakmaválasztást illeti, éppen tudtam volna egyebet is. De nem bántam meg, hogy ide jöttem. Két év múlva végzek. A gazdaságban számítnak rám. Kell nálunk is a jó szakember. Megintsem szeretek az állatokat, szeretnék hozzájárulni a segítségükre lenni. Ezért választottam ezt a mestert.

A III. d. osztályba jár **BIRÓ SANDOR** is, aki a szomszédos Köröskisjenő rajonból került az iskolába. Lássuk, hogyan vélekedik szakmájáról: — En is szeretem az állatokat. Enélkül nem is irkoztathatna volna be az iskolába. Még aztán van egyéb oka is elhatározásomnak. Nálunk a családban ugyanis hagyomány az állattenyésztés, gondozás. Édesapám is az állattenyésztési részlegben dolgozik a gazdaságban, s amikor szakmaválasztásra került sor, az ő példája meggyőzött arról, hogy keresve sem találhatok jobb szakmát magamnak ennél.

Ki ne szeretné a tetszetős, szép butorokat? Ki ne akarná a lakását csupa újonnan, alapos munkával elkészített butorral berendezni? Hogy a vásárlók igényeinek minél teljesebb mértékben eleget lehessenek, jó szakemberekre kell támaszkodni a faipari szakiskola tanulóinak is. Gabor Remus, Nicolai Ioan III. b. illetve III. d. osztályos tanulóira ilyen vonatkozásban mindig számítani lehet.



Az oldalt összeállította **CZAKÓ MARGIT**, a fényképeket **KELEN FERENC** készítette.

Igy kell pályát választani, fiatalember?

Sanyi szülei a városból kerültek a falura. Tágas lakást, hatalmas nagyudvart, veteményeskertet kaptak. Az apa csakhamar a gazdaság műhelyébe került, ahol bizony szükség volt az ügyeskezű, jó szakmunkásra. Tennyilvánvaló akadt is bőven. Apai büszkeségnek fitogtatására — hadd lássák mekkora fia van — meg talán egy kicsit előrelátásból is — pátha kedvet kap a gyerek a műhelymunkára — többször elvitte magával Sanyit is a gazdaságba.

Arra a szakra iratkozott be, ahol a legtöbb volt. Szorgalmas, jó tanuló volt az általános iskolában is. Most a felvételi vizsga is sikerült s már-már úgy nézett ki: lakatos válik belőle, amikor az első napokban az egyik fiutól ezt hallotta: — Ide figyelj, öregem! Nagy számátságot követelt el, hogy nem a kárpitosokhoz jöttél. Itt csak két évig tanulunk. Jól kereső emberek leszünk. Ott a lakatosoknál meg magolhatok még egy évet... Sanyinak szegitett ült a fejébe a kedvező kilátás. Két év múlva pénzkérésővé válhat, nem kell beérnie a szülei megszabta zsebpénzzel. Mégiscsak más dolog az önálló keresettel rendelkezni, mint a szűkös zsebpénzt beosztani. Jussón is maradt-on is? alapon. Nem sokáig törte a fejét. Papírt, tollat vett elő s már ment is a kérvénnyel az igazgatóságához: tessék átengedni a kárpitos szakra. Igazi indokait, persze, úgy vélte: jobb lesz elhallgatni. Az igazgatóság, mivel amugy is kevesen voltak azon a szakon, a másikon meg nagyon sokan jelentkeztek, jóváhagyta a kérelmet. Jó szakember válik belőle?

Meleg tekintetű, nagy, barna szeméből értelem és sok-sok határozottság sugárzik. Amikor megszólal, az embernek valahogy úgy tűnik: sokkal idősebb a koránál. Hiányzik belőle a tízenhat éves iskoláslányok félszége, kijejezési gátlásai. Később azonban, amikor már jobban megismerkedünk Biris Liviával, rájövünk annak titkára, mielőtt eredez a felnőttes komolyság és tájékozódókészség. — Livia egyike a II. d. osztály legjobb tanulóinak — vélekedik róla osztályfőnöke. A katalógusban a 9 és a 10-es osztálytagok között csak előtte találni egy-egy nyolcást. — Jó szöveg lesz belőle — szokta mondogatni minden hét csütörtökön elvisszik a tanulókat a filmszínházba. Az elmúlt héten „Az első trolibusz” látta, most pedig alig várja a „film napot”, hogy társnőivel ismét megnézze valamelyik filmet. A filmekben kívül nagyon szereti a színdarabokat is. Tulajdonképpen eddig még nem tudta eldönteni, e kettő közül melyik áll közelebb a szívéhez. A színházban bertele van. Látta a Cásznia nu-i o joacă-t és a Vilórut-t. Bár az egyik színdarab cselekménye napjainkban, a másik viszont a régmúlt időkben játszódik le — mégis mindkettő nagyon tetszett neki.

Előtte az élet — Ennyi könyvet kölcsönzött az iskoláév megkezdése óta. — Lássuk csak! Goethe Faustja, Shakespeare drámái, Delavrancea, Tolstoj Léó, Maiorescu művei szerepelnek a listán. Egy látszik, leginkább a klasszikuskat kedveli. — Nagyon szeretek olvasni — s mosolygó ajkai közül mint fénygyöngyszemek villannak elő a fogai. Aztán sietve hozzáfüzi: a könyveken kívül szeretem a színházat és a filmet is. Az iskolában minden hét csütörtökön elvisszik a tanulókat a filmszínházba. Az elmúlt héten „Az első trolibusz” látta, most pedig alig várja a „film napot”, hogy társnőivel ismét megnézze valamelyik filmet. A filmekben kívül nagyon szereti a színdarabokat is. Tulajdonképpen eddig még nem tudta eldönteni, e kettő közül melyik áll közelebb a szívéhez. A színházban bertele van. Látta a Cásznia nu-i o joacă-t és a Vilórut-t. Bár az egyik színdarab cselekménye napjainkban, a másik viszont a régmúlt időkben játszódik le — mégis mindkettő nagyon tetszett neki.

Beszélgésünk alatt a róla alkotott jó véleménye mindinkább erősödött. — Olyan színdarabokban szeretnék játszani, mint a Cásznia nu-i o joacă — jelenti ki váratlanul Livia és látható meglepődésünkre kiegészíti előbbi szavait: — Az idén beiratkoztam a Népi Művészeti Iskola drámai szakosztályába. Ugy látszik, kedvelt témáját érintettük, mert most már kérdések nélkül is csak úgy áradnak belőle a szavak: — Tulajdonképpen mi Aradon lakunk, de néhány évvel ezelőtt édesapámat kihelyezték a világosi állami gazdaság galsai részlegére. Így költöztünk falura. De anyám továbbra is bejár a Teba gyárba dolgozni. Tavaly, amikor beiratkoztam a textil szakmai iskolába, vele együtt naponta én is beutaztam a városba. Így utazás közben megismerkedtem egy csomonyi dolgozóval és a pedagógiai iskola egyik V. osztályos tanulóval, akik elmondották, hogy a Népi Művészeti Iskola drámai szakosztályára járnak. Most, hogy már városban lakom és mivel kicsiny gyermekkorom óta nagyon kedvelem a verseket, színdarabokat, merész elhatározással én is jelentkeztem a felvételin. Eugen Iebeluan egyik versét szavaltam, Neamtu Victoria tanárnő szerint elég tükrethető. Felvettek és azóta hetenként háromszor látogatom a tanórákat. — De hát hogyan telik mind ezeket az idejéte? — Jó időbeosztással. Az elméleti és gyakorlati oktatás a szakiskolában reggel nyolctól 1-2 óráig tart. Utána édesanyjammal a gyár étkedjében meghédelünk, majd hazamegyek, elkészítem a lelkemet. Utána olvasok. Ezt egyetlen nap sem hagyom el. Olykor eszméinket elmegyek a színházba, vagy megnézem valamelyik filmet. Mindebben nincs semmi különös, csak szeretni kell az irodalmat és művészetet. En pedig mindkettőt nagyon-nagyon kedvelem. Ugy érzem, a mai fiatalok-

nak a szakma alapos elsajátításán kívül sokoldalú ismeretre, műveltségre van szükségük. Valóban! Ez a műveltség létfontosságú. — szövege Livián már megismerkedésünk első pillanatában és ez tette oly rendkívül rokon-szenves. Komolyan beszél a könyvekről, a zenéről, a költészet-ről, mindenről, ami csak szóba kerül s ezt a koradrett homolyságot a tízenhat évesek derűs optimizmusa, életöröme hatja át. A szemből kisugárzó határozottságot igazolják a jövővel kapcsolatos tervei. — A szakiskola elvégzése után dolgozni fogok a termelésben és beiratkozom az esti iskolába. Miután leérettségiztem, felvételtíró jelentkezem a mérnökre... vagy a színre, attól függ, hogy elvándorolhat-e a jövőbe és az utóbbihoz, Addig meg elváltok. — Textilmérnök, vagy drámaíró szívesen — egyelőre még a jövő útja, hogy Biris Livia milyen pályára lép. Anyját azonban már most tudunk, hogy bármilyen hivatást választja, mindenhol jól megállja helyét és a szorgalmasan tanuló, színdarab idejét hevesen felhasználó sokoldalúan képzett, művelt lány. — L. H.

